

STOP HÄÄDÖILLE -hanke:

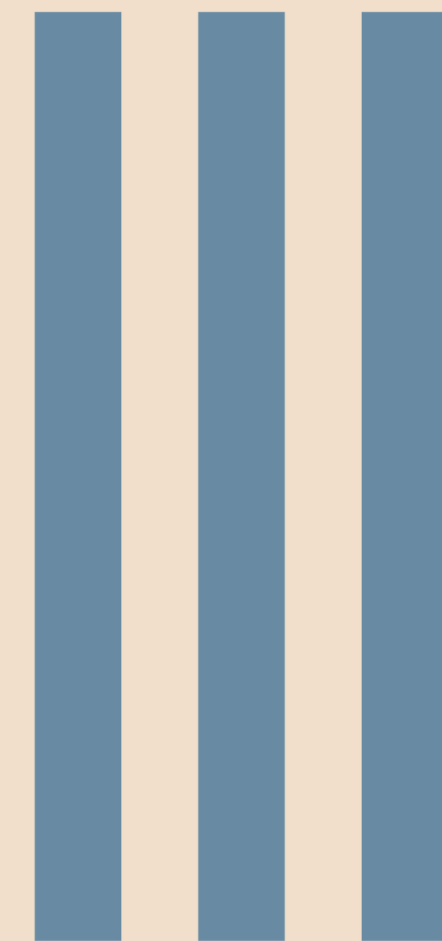
Kohtaamisen ja yhteistyön
merkitys häätöjen
ennaltaehkäisemisessä

Turku 18.4.2024

VVA^{ry}

Katri Paakkanen & Elina Pohjosaho

Vailla vakinaista asuntoa ry

VVVA^{ry}

1986 perustettu kansalaisjärjestö

Edunvalvoja ja asiantuntija

Matalan kynnyksen auttamistyö,
asumispalvelut ja järjestötyö

Oikeus hyvään asumiseen ja omaan kotiin kuuluu kaikille

Heikommassa yhteiskunnallisessa asemassa olevien ääni kuuluu päätöksenteossa

Ihmisarvo, luottamus, osallisuus ja tasa-arvo

***ASUNNOTTOMUUS
JA HÄÄDÖT***

ASUNNOTTOMUUS LUKUINA 2023

TURUN LUVUT

An orange hexagon containing a division problem. The number 382 is above a dashed horizontal line, and the number 86 is below it.
$$\begin{array}{r} 382 \\ \hline 86 \end{array}$$

An orange hexagon containing the number +5.
$$+5$$

HÄÄDÖT OSANA ASUNNOTTOMUUTTA

Vuosi 2023

8628

4900

+ 13 %

Suurin osa
vuokra-veloista
johtuvia

MISTÄ HÄÄDÖT JOHTUVAT?

89 % johtuu vuokravelasta

MISTÄ HÄÄDÖT JOHTUVAT?

89 % johtuu vuokravelasta

Häiritsevä elämä, asunnosta huolehtimisen laiminlyönti tai vuokrasopimuksen rikkominen

MISTÄ HÄÄDÖT JOHTUVAT?

89 % johtuu vuokravelasta

Häiritsevä elämä, asunnosta huolehtimisen laiminlyönti tai vuokrasopimuksen rikkominen

Pienituloisuus, kustannusten nousu, työelämän muuttuminen ja sosiaalietuuksien matala taso

MISTÄ HÄÄDÖT JOHTUVAT?

89 % johtuu vuokravelasta

Häiritsevä elämä, asunnosta huolehtimisen laiminlyönti tai vuokrasopimuksen rikkominen

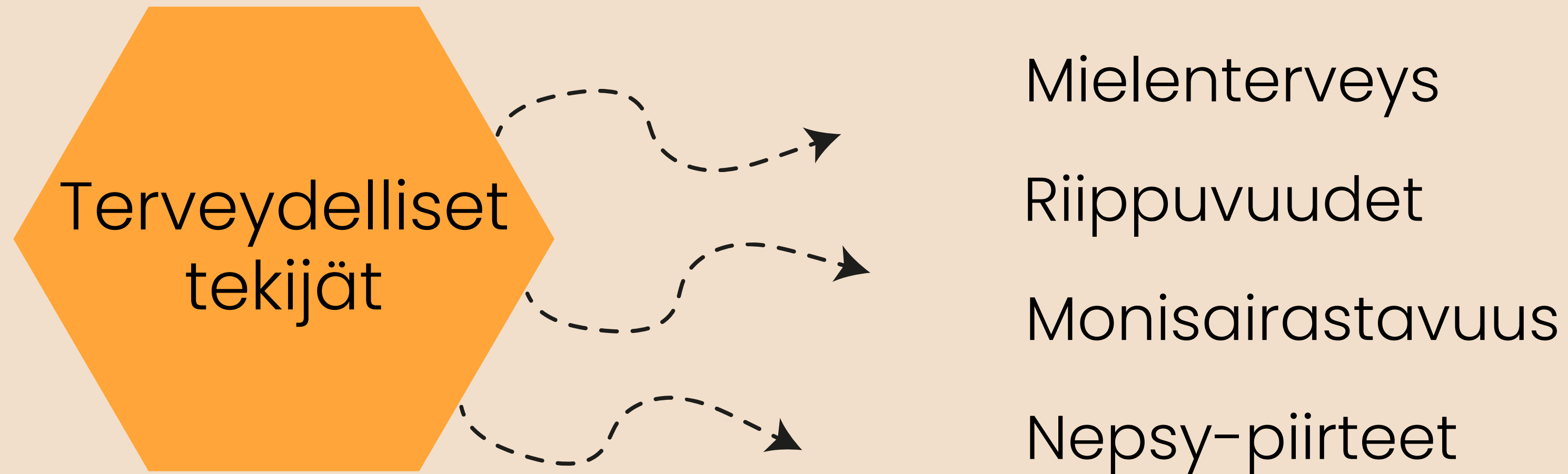
Pienituloisuus, kustannusten nousu, työelämän muuttuminen ja sosiaalietuuksien matala taso

Vuokra-asumisen lisääntyminen ja kaupungistuminen

“

*“Elämänhallinnan ongelmat,
puutteelliset taloustaidot,
työttömyys, päihteiden käyttö,
mielenterveysongelmat, paljon
kulutusluottoja, peliongelmaa.”*

ASUNNOTTOMUUELLE ALTISTAVIA TEKIJÖITÄ

Kielitaidon puute

Maahanmuuttajatausta

HÄÄTÖPROSESSIN AIKAJANA

Keskimääräinen kesto 8,5kk

Häädön
perusteet
täyttyvät

Häätötuomio
käräjä-
oikeudesta

Ulosoton
muutto-
kehotus

Häädön
jälkeen

2-3 kk
vuokrarästit

km. 2kk 3vko

2-3 vkoa
muuttoaikaa

km. 2 kk
tyhjäkäyttö

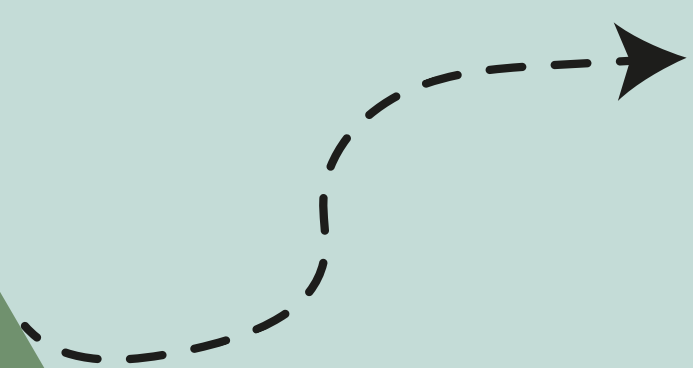
HÄÄDÖN KUSTANNUKSET

6300–
10 600 €

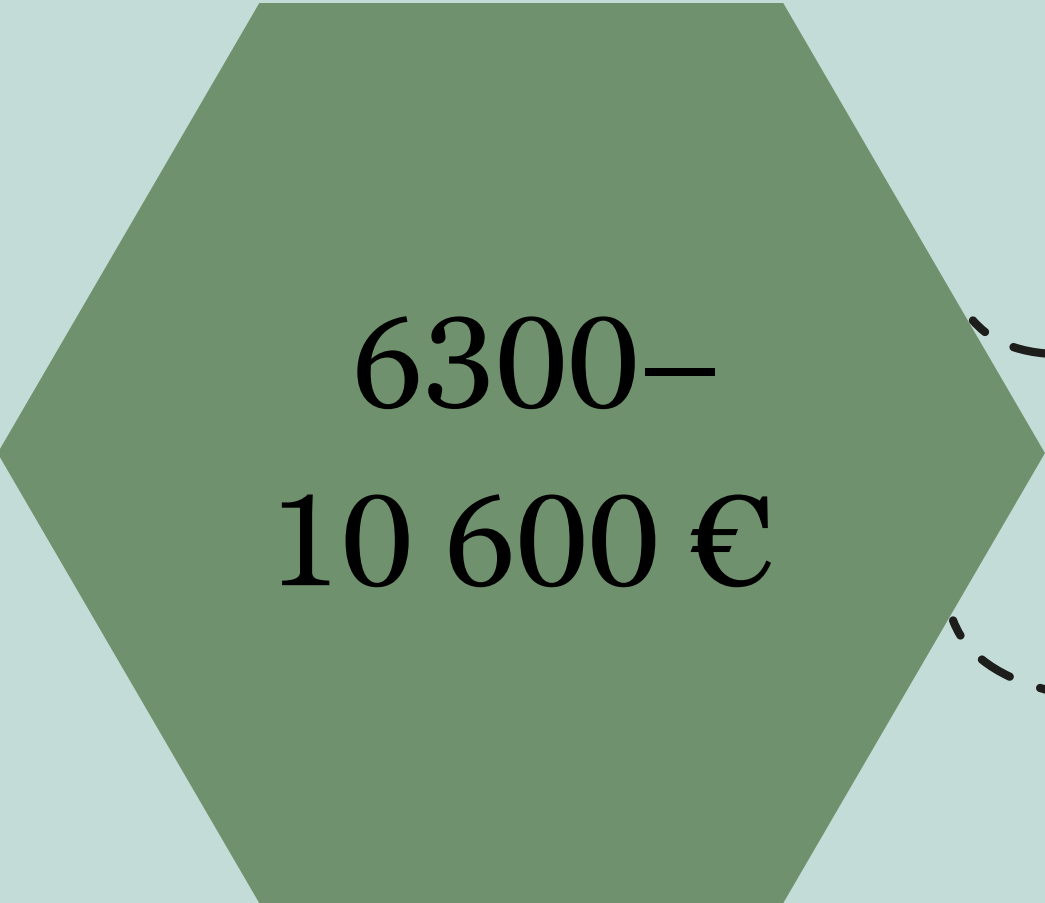
HÄÄDÖN KUSTANNUKSET

6300–
10 600 €

70 % vuokraveloista jää
vuokranantajan tappioksi

HÄÄDÖN KUSTANNUKSET

6300–
10 600 €

70 % vuokraveloista jää
vuokranantajan tappioksi

Kustannukset ja haitat yksilölle
ja yhteiskunnalle ovat
huomattavasti suuremmat!

Mistä
kustannukset
koostuvat?

asukkaan tiedottaminen
haastehakemus

asunnon tarkistaminen

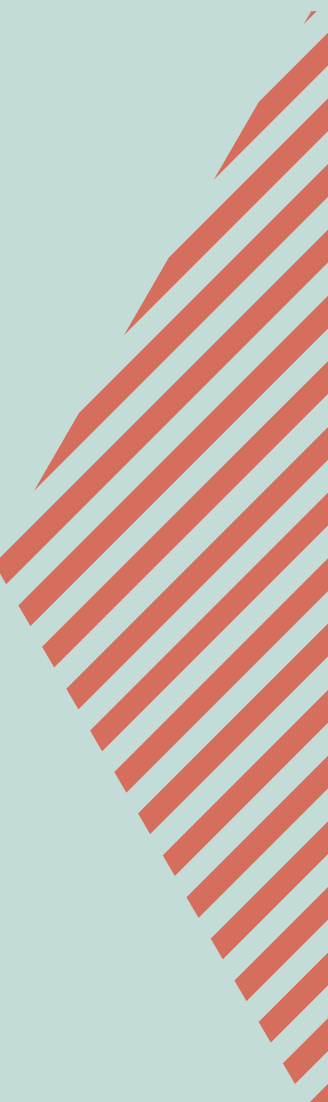
lukon sarjoitus

hädän toimeenpano

siivous

remontointi

vahingonkorvaushakemus

TULEVAISUUDEN HAASTEET

Suhdannevaihtelun ja kriisien vaikutus yksilöön

Työmarkkinat, taloudellinen pärjääminen

Hallitusohjelmassa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentäminen

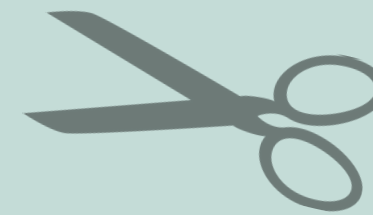
Asunnottomuuden poistaminen?

Sosiaaliturvien leikkaukset

Köyhyys koskettaa yhä useampaa

Asunnottomuuden riski nousee

Toimeentulovaikeudet ja alhainen sosiaaliturva

Ylisukupolviset ongelmat

STOP HÄÄDÖILLE -hanke

.....

Häätöuhan varhainen
tunnistaminen ja
häätöjen ennaltaehkäisy
koulutuksen keinoin
2023–2025

STEA rahoitus vuosille 2023–2025

Hankekoordinaattorit Oulussa ja Helsingissä

Yhteistyökumppaneina mm. Isännöinti-liitto,
Kiinteistöliitto ja Taloasema

***TAVOITTEET
JA KEINOT***

KOULUTUS

KOULUTUS

Kohderyhmänä isännöinti- ja vuokra-ala

KOULUTUS

Kohderyhmänä isännöinti- ja vuokra-ala
Tietoa, työkaluja ja kohtaamisen taitoja

KOULUTUS

Kohderyhmänä isännöinti- ja vuokra-ala

Tietoa, työkaluja ja kohtaamisen taitoja

Häätöriskin varhainen tunnistaminen

YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN

YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN

Sektoreiden välinen yhteistyö

YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN

Sektoreiden välinen yhteistyö
Paikalliset verkostot

YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN

Sektoreiden välinen yhteistyö

Paikalliset verkostot

Naapurustotyön vahvistaminen

STIGMAN VÄHENTÄMINEN

Stigmalla on yhteys asumisen
sujumiseen

STIGMAN VÄHENTÄMINEN

Stigmalla on yhteys asumisen
sujumiseen

Lisäämällä tietoa lisätään
ymmärrystä

STIGMAN VÄHENTÄMINEN

Stigmalla on yhteys asumisen
sujumiseen

Lisäämällä tietoa lisätään
ymmärrystä

Monimuotoinen asuminen ja
naapurisopu ovat mahdollisia

TÄHÄN MENNESSÄ

Kaksi kyselyä

Häädön kokeneiden haastattelut

4 blogikirjoitusta

Hankeinfoja eri paikkakunnilla

Koulutuspaketti

Isännöitsijöiden koulutuksia

A person's hands are shown holding a folded denim jacket over a cardboard box. The background is a light, desaturated blue-grey color. The text is overlaid on the image in a bold, blue, sans-serif font.

KOKEMUKSIA HÄÄDÖISTÄ

– kyselyjen vastauksista poimittua

Tilanteet
koettiin
hankalaksi

Avun
hakeminen
hätöuhan
alla oleville
vaikeaa

Riittämättömyyden
tunne

Moni-
ammattillisen
verkoston tärkeys

“

Kyllä, minut on häädetty. Kaikki tapahtui yllättäen. Mulla on kaikki asiat ollut kunnossa viime vuoteen asti, olin työssä. – – Tukea olisin kaivannut enemmän.

VOIKO HÄÄTÖJÄ ESTÄÄ?

– kyselyjen vastauksista poimittua

“

Häädön estäminen olisi vaatinut asukkaalta edes pientä motivaatiota tai kykyä selvittää tilanne yhdessä vuokranantajan kanssa. Häätö on aina viimesijainen keino.

“

Ei. Ihme olisi pitänyt tapahtua!!

“

*Suurimmassa osassa tapauksia kyllä.
Yleensä häätöä varten - - tulee olla sekä
maksamatonta vuokraa, että huoneiston
huonoa kunnossapitoa ja yleensä myös
häiritsevää käyttäytymistä - -.*

“

*En usko, ihmiset jotka
käyttäytyy näin tekevät sen
ihan tahallaan.*

RESURSSIT JA HAASTEET

.....

– *kyselyjen vastauksista poimittua*

Resurssit häätöprosessissa
toimimiseen vaihtelevat

Resurssit häätöprosessissa
toimimiseen vaihtelevat

Suurin haaste on ajanpuute

Resurssit häätöprosessissa
toimimiseen vaihtelevat

Suurin haaste on ajanpuute

Ei tietoa oman alueen järjestöistä
tai muista toimijoista

“

Ei ole sosiaalityöntekijän taitoja tai työkaluja.

Kohtaamisen tapa ja
puheyhteyden löytäminen
koettiin tärkeäksi

Kohtaamisen tapa ja
puheyhteyden löytäminen
koettiin tärkeäksi

Oman osaamisen
lisääminen nähtiin
hyödyllisenä

Kohtaamisen tapa ja
puheyhteyden löytäminen
koettiin tärkeäksi

Oman osaamisen
lisääminen nähtiin
hyödyllisenä

Tukisi myös työssä jaksamista

“

*Voi tarttua paremmin tilanteeseen,
kun olisi tietoa laajemmin.*

***TYÖKALUJA
HÄÄTÖIHIN***

TIETO ON TYÖKALU

```
graph TD; A[TIETO ON TYÖKALU] --> B[Toimintakyky]; A --> C[Nepsy-piirteet]; A --> D[Riippuvuudet ja mt-haasteet]; A --> E[Koettu elämä]; A --> F[Vuorovaikutus]; A --> G[Huoli-ilmoitus];
```

Toimintakyky

Nepsy
-piirteet

Riippuvuudet
ja mt-haasteet

Koettu elämä

Vuorovaikutus

Huoli-ilmoitus

VUOROVAIKUTUKSELLA ON VÄLIÄ

Tärkein työkalu ihmisten kanssa toimimiseen

Vuorovaikutus on neuvottelua

Tavoitteena saada toisessa aikaan sinua hyödyttävä reaktio!

KOHTAAMINEN KANNATTA

Kasvokkain kohtaamalla tuetaan yhteistyön syntymistä!

Kohtaamishistoria kulkee mukana

Hyvä kohtaaminen missä tahansa ja kenen tahansa kanssa voi olla merkityksellinen

KUNNIOITTAVA KOHTAAMINEN

- Arvostus, avoimuus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo

KUNNIOITTAVA KOHTAAMINEN

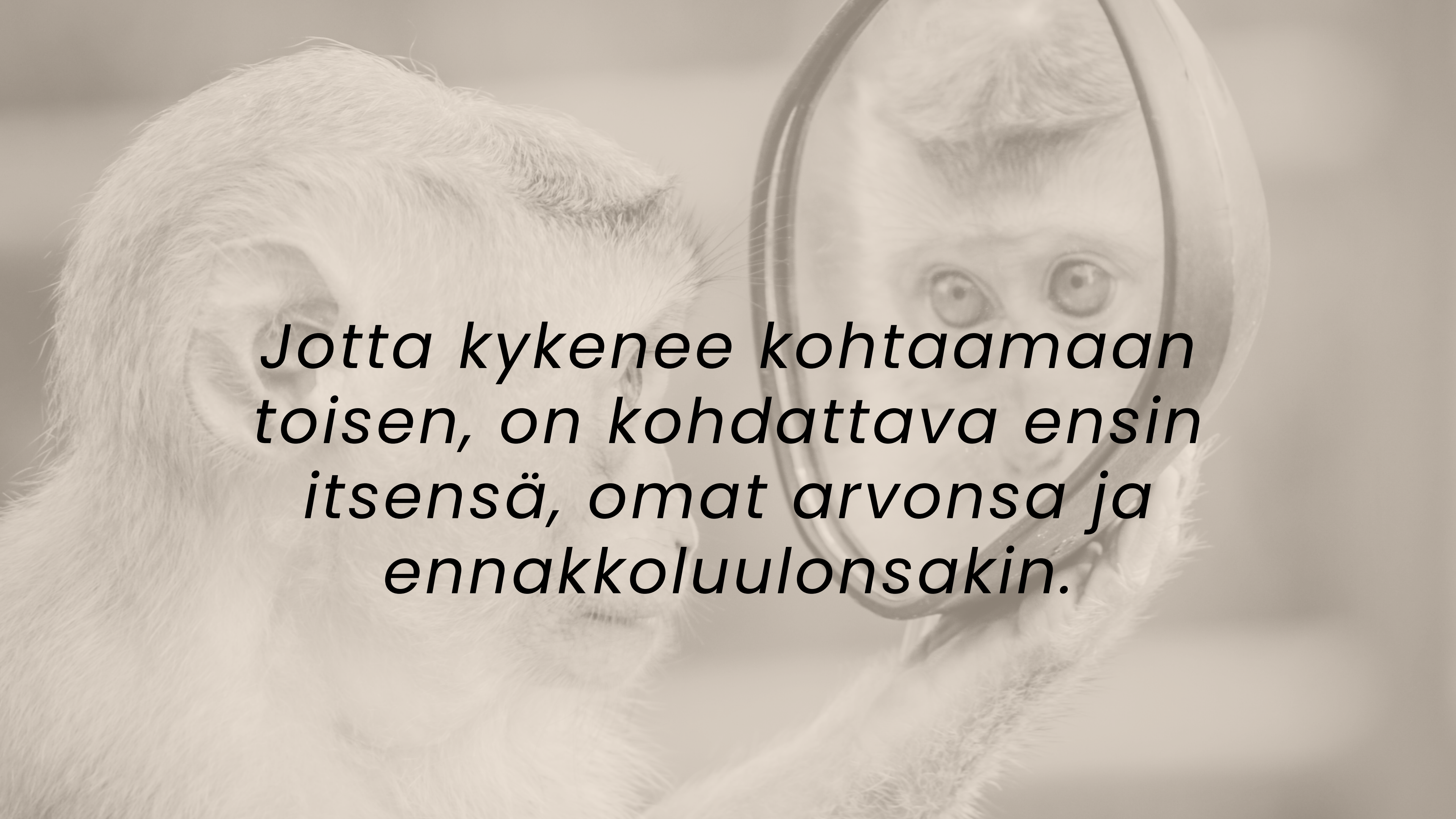
- Arvostus, avoimuus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo
- ✳ Stereotyyppioiden sijaan kohdataan ihminen yksilönä

KUNNIOITTAVA KOHTAAMINEN

- Arvostus, avoimuus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo
- ✳ Stereotyyppien sijaan kohdataan ihminen yksilönä
- Avainasemassa halu, kyky ja herkkyys ymmärtää eri taustoista tulevia ihmisiä

KUNNIOITTAVA KOHTAAMINEN

- Arvostus, avoimuus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo
- ✳ Stereotyyppien sijaan kohdataan ihminen yksilönä
- Avainasemassa halu, kyky ja herkkyys ymmärtää eri taustoista tulevia ihmisiä
- ✳ Taitoa kohdata erilaisuutta ja vaikeita tilanteita ongelmien ratkaisua edistävällä tavalla

*Jotta kykenee kohtaamaan
toisen, on kohdattava ensin
itsensä, omat arvonsa ja
ennakkoluulonsakin.*

HALLITTU HÄÄTÖ

Joskus häätö on ainoa työkalu

Häätö tulisi toteuttaa yhteistyössä
asumisneuvonnan tai sosiaalityön
kanssa

Tärkeässä roolissa asukasviestintä
ja kasvokkaiset kohtaamiset
asukkaan kanssa

Asukas-
viestintä

Ohjaus tuen
piiriin

Maksu-
suunnitelma
varhaisessa
vaiheessa

Huoli-
ilmoitukset
varhaisessa
vaiheessa

Haasteiden
puheeksi
ottaminen

Aktiivinen
velkojen
seuranta

Sosiaalityö
ja -ohjaus

Kotiin
vietävä tuki

Täydentävä
ja ehkäisevä
tt-tuki

Asumis-
neuvonta

Talous-
neuvolat

Välitystili

Asumistuki
vuokran-
antajalle

Vertaistukea

Tukihenkilö-
toimintaa

Palvelu-
ohjausta

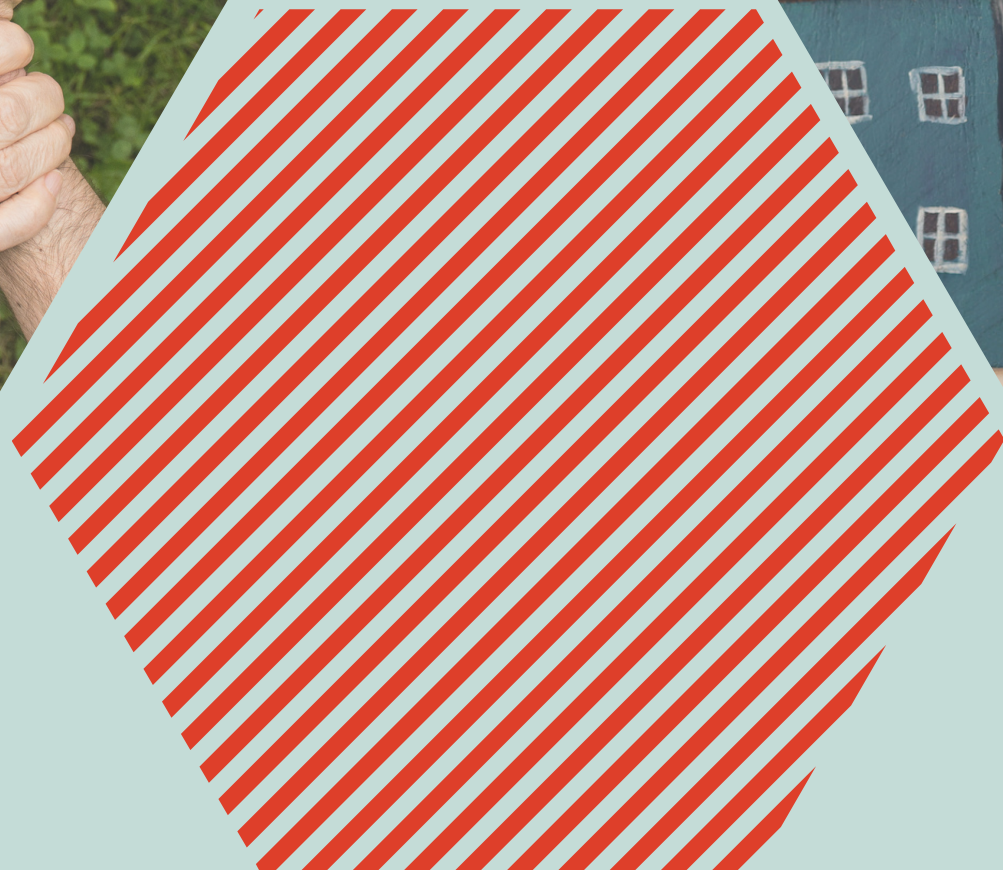
Puhelin-
ja chat-
palveluita

Takuusäätiö

Naapuruus-
sovittelu

MONIALAINEN TULEVAISUUS

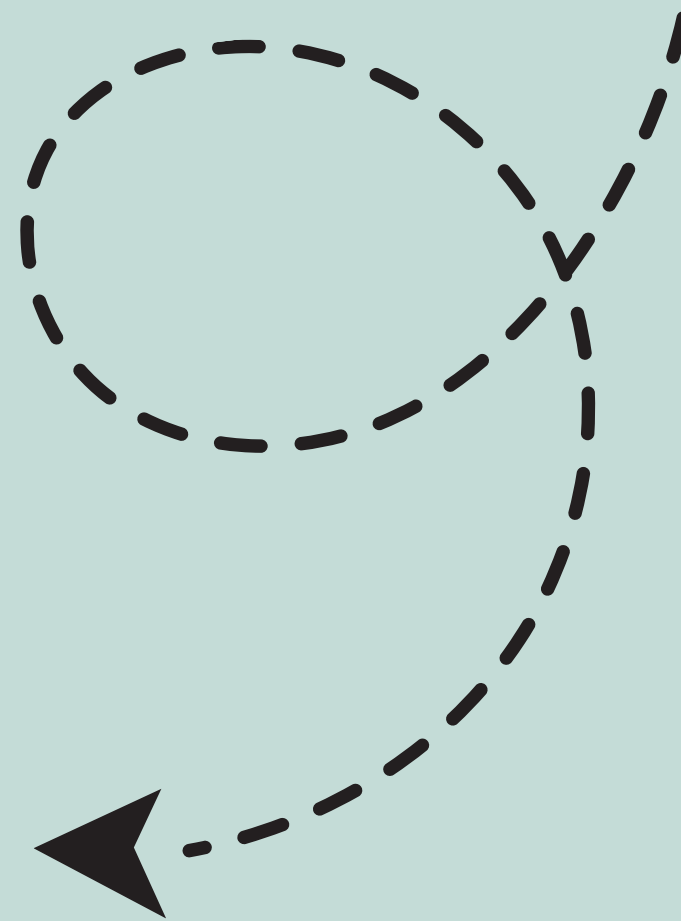
Case Kronofogden

Ruotsin
ulosottolaitoksen,
kuntien sosiaalitoimen
ja vuokranantajien
yhteistyöllä on
ennaltaehkäisty
häättöjä
onnistuneesti

Asumisneuvoja
koonnut sotepe-
verkoston, jonka
avulla häädöt
saatu laskuun

Case Pietarsaari

Case Sivakka

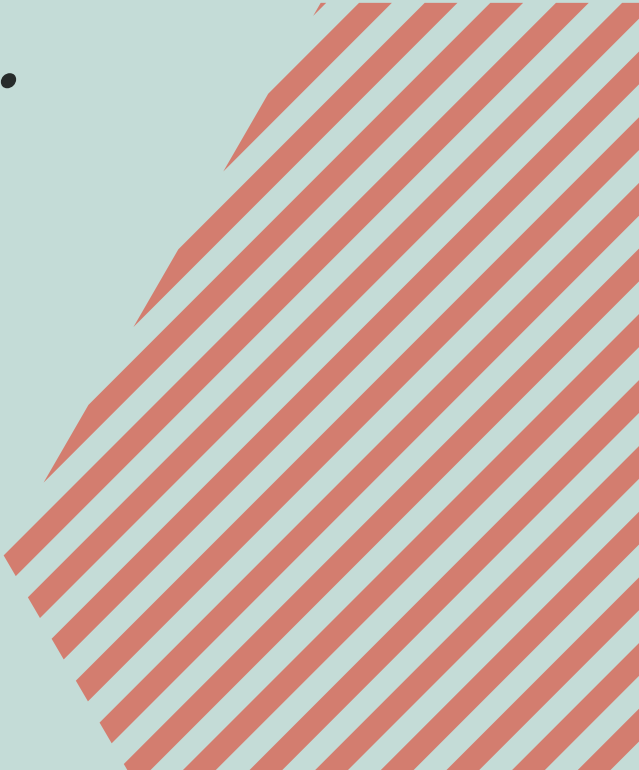
Oulun kaupungin
vuokra-asunnoissa
tehokas

vuokravalvonta ja
jokaisella työntekijällä
asumisneuvojan
koulutus

“

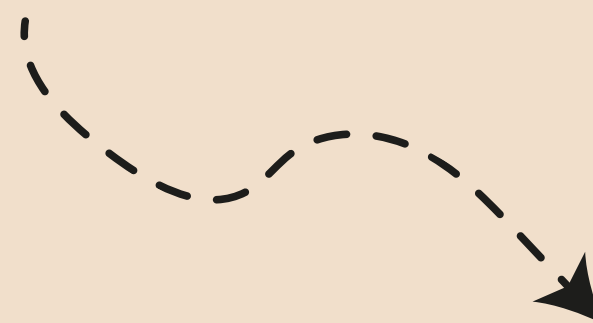
Aivan varmasti häätö olisi voitu estää. Tukea ja toisaalta jäämäkkyyttä tarvitaan. Yksinjäävän on lähes mahdotonta selviytyä.

OTA YHTEYTTÄ!

Tilaa ilmainen koulutus:

vlada.petrovskaja@vvary.fi

LÄHTEET

- ARA 2024. Asunnottomat 2023
- ARA 2023. Selvitys häätöjen kustannuksista.
- Granfelt, R. 2014. Asunto vai rikoksettomuus ensin? Asumissosiaalisen työn tuella irti asunnottomuudesta ja rikollisuudesta. Teoksessa H. Linderborg, M. Suonio & T. Lassila (toim.). Sosiaalityö ja sosiaalinen tuki rikosseuraamusalalla. Rikosseuraamuslaitos, 255–274.
- Kaakinen, J. 2023. Ympäristöministeriö. Kotiin. Selvitysraportti tarvittavista toimenpiteistä asunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä.
- Kainulainen, Sakari & Saari, Juho & Häkkinen, Juho. 2013. Kadulta asuntoon. Vaikutukset hyvinvoinnille. Teoksessa Susanna Hyväri ja Sakari Kainulainen (toim.). Paikka asua ja elää? Näkökulmia asunnottomuuteen ja asumispalveluihin. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja A Tutkimuksia 39. Helsinki. 49–71.

LÄHTEET

- Perkiö, Elina 2023: Y-säätiön vieraskynä blogikirjotus. Haettu 8.11.2023
- SOSTE 2023. Soste selvitti hallituksen leikkausten vaikutukset maakunnittain – Lähes 17 000 uutta alaikäistä tippuu köyhyysrajan alle. Haettu 14.11.2023
- YM 2023. Selvitys: Asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2027 mennessä on mahdollista tiiviillä yhteistyöllä. Tiedote julkaistu 10.2.2023
- Takuusäätiö. Häädön eteneminen. Haettu 26.6.2023
- Tilastokeskus. Tilastokeskus – Tilastot aiheittain – Asunnot ja asuinolot. Haettu 29.8.2023
- THL 2023. Stigma ja syrjintä. Haettu 26.6.2023
- Ulosottolaitos 2024. Ulosotto Suomessa. Ulosottolaitoksen tilastoja vuodelta 2023.
- Y-säätiö. Asunnottomuus. Haettu 26.6.2023
- Y-säätiö. Valtakunnallinen asunnottomuusseminaari luotasi asunnottomuustyön näkymiä. Haettu 30.11.2023